

The Winchester Part Books

Huibrecht Waelrant
Filippo Azzaiolo
Baldassare Donato
Claudin de Sermisy
Pierre Sandrin
Orlando di Lasso
Thomas Ford

Workshop ensemble zingen o.l.v. Joost van der Linden
Fontaines St. Clair, Frankrijk
29 mei t/m 2 juni 2019

FORUMVOCAAL.NL

fontaines.nl

The Winchester Part Books

The Winchester Part Books

Een bijzonder relatiegeschenk uit de 16e eeuw, het manuscript *The Winchester Part Books*, zal dit jaar centraal staan tijdens de workshopdagen ensemble zingen in Fontaines St. Clair.

Tot op heden is niet met zekerheid vast te stellen wie de gulle gever was van deze verzameling Italiaanse madrigalen, Franse chansons en Engelse werken. En ook naar de reden van het schenken van zo'n mooi ingebonden en opgemaakte verzameling van 107 vocale werken mogen we gissen.

Algemeen wordt aangenomen dat het hier gaat om een Antwerpse druk uit 1566 en ook dat het een geschenk is aan Elizabeth I van Engeland.

Aan het begin van de 19e eeuw wordt in Winchester College Library deze verzameling manuscripten ontdekt en gecategoriseerd als *The Winchester Part Books*.

Musicologe Kristine Forney heeft een zoektocht ondernomen om de mythe rond de gulle gever van dit cadeau te ontrafelen. Haar schrijven uit 1999 (uitgegeven door University Of California Press) is voor mij aanleiding geweest om een programma samen te stellen rond *A Gift of Madrigals and Chansons*. Haar onderzoek ligt tevens ten grondslag aan de nu volgende programmabeschrijving.

Erik XIV

In 1560 volgt Erik XIV zijn vader op: de koning van Zweden Gustavas Vasa.

Erik XIV is een typisch voorbeeld van een renaissance prins: zorgvuldig klaargestoomd voor troonsopvolging, houdt van smaakvol vertoon en heeft een grote passie voor de kunsten. Hij componeert, is zanger en speelt luit. Aan zijn hof vertoeven veel buitenlandse musici. Ook heeft hij een uitgebreide bibliotheek met manuscripten en composities uit Duitsland en De Lage Landen.

Maar Fortuna is niet met hem, hij wordt geestesziek, vermoordt enkele vooraanstaande hovelingen en eindigt in het gevang, waar hij uiteindelijk in 1577 door vergiftiging om het leven wordt gebracht.

Passie voor Elizabeth I

Gedurende zijn regeren onderneemt hij eindeloze pogingen om Elizabeth I van Engeland het hof te maken, maar tevergeefs. En op relatiegeschenken en uiterlijk vertoon werd niet bezuinigd door het hof van Zweden.

Het Hof van Elizabeth I blijkt niet gevoelig voor de frequente visites en huwelijksaanzoeken van Erik XIV. Zijn diplomatieke vertegenwoordigers, waaronder de Duitse diplomaat en jurist Arnold Rosenberger (schoonzoon van musicus Tielman Susato), worden met lege handen teruggezonden. Pogingen tot een politiek huwelijk zijn gedoemd tot mislukken.

Ook de jongere broer van Erik XIV mag een poging wagen maar komt uit eindelijk weer van een koude kermis thuis.

"The barbaric king of Sweden went to great expense for this marriage", schrijft Elizabeth I en om die wat ongehoorde Zweden op te voeden laat ze een exemplaar van *Il Cortegiano* (een praktische handleiding in dialoogvorm voor de perfecte hoveling van Baldassare Castiglione) bezorgen aan het adres van Erik XIV.

Cecilia, Markgravin van Baden-Rodenmachers

Één van de laatste pogingen onderneemt Cecilia, zuster van Erik XIV en Markgravin van Baden-Rodenmachers, maar ook tijdens haar bezoek aan Elizabeth I lijkt een Zweeds Engelse alliantie niet haalbaar.

Cecilia spendeert veel geld tijdens haar bezoek aan het Engelse Hof. Als zij in april 1566 naar haar echtgenoot in Antwerpen reist, wordt het tijd om de financiële balans op te maken en mogelijk de betaling te voldoen voor nog één cultureel staatscadeau: *The Winchester Part Books*. Hoogstwaarschijnlijk is dit het laatste cadeau van Erik XIV aan Elizabeth I om zijn missie alsnog te doen slagen.

Tot november 1567 houden Elizabeth I en Erik XIV schriftelijk contact, maar ook *The Winchester Part Books* hebben haar niet kunnen overtuigen van zijn opmerkelijke passie voor deze staatsvrouw.

Repertoire

Deze rijkelijk ingebonden boeken bevatten in totaal 107 vocale werken waarvan 81 Italiaanse madrigalen, 16 Franse chansons en nog eens 10 Engelse madrigalen. Het merendeel van de componisten komt uit de Lage Landen, een reden om aan te nemen dat het werk samengesteld en gedrukt is in De Lage Landen. Een reden om Antwerpen als stad van herkomst te zien is het grote aantal werken van de in Antwerpen woonachtige Vlaamse componist Hubert Waelrant, die zijn opgenomen in deze boeken. De prachtige boekbinding is hoogstwaarschijnlijk in handen geweest van Christoffel Plantin, werkzaam te Antwerpen. Maar een fraaie bloemlezing als deze heeft de vonk niet over de Noordzee kunnen doen slaan. Amor en Fortuna waren Erik XIV niet gunstig gezind.

Het repertoire uit *The Winchester Part Books* en aanverwant repertoire leent zich bij uitstek om met enkel, dubbel of groot - bezette ensembles te werken.

Aan het einde van de driedaagse cursus zal er een presentatie worden gegeven in één van de prachtige kerken in de Meuse. Zodra de deelnemers bekend zijn, kan er een indeling gemaakt worden en zal het repertoire in PDF worden toegezonden. Van de cursisten wordt verwacht dat zij hun partij bij aanvang van de cursus beheersen.

Wie zijn wij

De cursus is een initiatief van Ina Pieterse & Joost van der Linden (Forum Vocaal).

Ina en Ferdinand organiseren creatieve gezinsvakantieweken in het kleine intieme vakantieoord Fontaines, maar stellen hun sfeervolle accommodatie ook ter beschikking voor andere passende activiteiten.

Joost (tenor) studeerde zang aan de conservatoria van Den Haag en Rotterdam.

Hij heeft gezongen bij The Amsterdam Baroque Choir o.l.v. Ton Koopman, Collegium Vocale Gent en La Chapelle Royale o.l.v. Philippe Herreweghe, Nederlands Kamerkoor, Groot Omroepkoor en ensembles als Musicalische Compagny uit Berlijn en het Gesualdo Consort Amsterdam. Als solist werkte hij met dirigenten als Jane Glover, Jurjen Hempel, Jos van Veldhoven, Werner Herbers (Ebony Band Amsterdam), Jed Wentz (Musica Ad Rhenum) en Ton Koopman. In 2012 heeft hij, in samenwerking met Mariët Kaasschieter, Forum Vocaal opgericht.

Praktisch

Datum	29 mei 2019 aankomst Cursusdagen 30 - 31 mei & 1 juni 2018. Vertrek 2 juni 2019	
Locatie	55110 Fontaines St. Clair (La Meuse) Frankrijk	
Prijs Cursus, Logies & Maaltijden	één-persoonskamer	€496,-
	tweepersoonskamer	€440,-
	kamperen	€368,-
	eigen onderdak	€345,-

In overleg met Ina Pieterse zijn andere arrangementen ook mogelijk. Voor informatie betreffende logies, verblijf, inschrijving etc. kunt u contact opnemen met Ina Pieterse via de contactpagina van www.fontaines.nl

Voor informatie betreffende de workshop **The Winchester Part Books** kunt u terecht bij Joost van der Linden via de contactpagina van www.joostvanderlinden.nl

Inschrijven

Ga naar www.fontaines.nl

Reacties

Een van die zeldzame workshops waar je echt wat van leert.

Het gaat niet om nieuwe nootjes instuderen, maar over techniek, samen zingen en over de muziekstijl.

Dick van Soest

Collectieve zangles, positieve zangfeedback, zo geïnspireerd uit Fontaines terugkomen, aandacht voor de tekst maakt muziek zo veel aansprekender, het je veilig voelen om iets nieuws te proberen, met humor en motivatie zingen én met energie voor weken terug keren naar huis!

Tjerkje Duinkerken

Natürlich schreibe ich gern über unseren "besondersten" Workshop, den wir in Fontaines erlebt haben. Tolles Musikprogramm, die Stücke den Sängern "auf den Leib geschnitten", und den Anspruch, auch den Geist der Stücke spürbar zu machen. Ganz herzliche Atmosphäre mit den freundlichsten Holländern, die ich je kennen gelernt habe, lecker Essen und Trinken, urige Unterkunft sogar mit warmem Wasser, und nicht zuletzt ein musikalischer Leiter, der es schafft, alle noch so unterschiedlichen Charaktere da, wo sie momentan sind, musikalisch abzuholen. Einfach ein Stückchen Lebenszeit auf einem anderen Level!

Danke Joost und allen Helfern für die schöne Zeit.

Gerhard Peter

In deze workshop word ik echt uitgedaagd! Uitgedaagd om verder te gaan dan het lezen van de muziek en uitvoeren wat er geschreven staat.

Het gaat om muzikaal vertolken, in soms spannend kleine ensembles en mezelf daarbij weer een grens zien verleggen.

Louske Cazemier

Au nom de l'association Anim'Avioth et de la part de Josée, Bernard et moi, nous tenions à vous remercier encore pour ce magnifique concert. Vos voix à l'intérieur de cette église résonnaient comme si cela avait toujours été leur place ! Les spectateurs sont entrés dans un nuage mélodieux lorsque vous êtes venus chanter au centre de l'église et tous ont apprécié les différents endroits d'où vous avez chanté. C'était très beau et très agréable à écouter !

Encore merci pour votre prestation.

Nolwenn Maroteaux

Animatrice touristique et culturelle, Avioth 2017